

§ 81

Dnr KS/2019:117

Fairtrade City förnyad diplomering**Bakgrund**

Mjölby kommun är diplomerad som en Fairtrade City. Vartannat år görs en nyansökan där det bl.a. redovisas vilka som ingår i styrgruppen, planerade aktiviteter, kommunens konsumtion samt en målsättning för hur kommunens inköp av Fairtrade ska öka de kommande två åren.

Mjölby kommun har varit diplomerad som en Fairtrade City sedan 2015. Mjölby kommun valde i ett första steg att fokusera på produktgrupperna kaffe, te och bananer då det är relativt enkla produktgrupper att överblicka och styra. Utvecklingen inom bananer har varit bra där cirka 80 procent av de bananer som Mjölby kommun köper är Fairtrade-märkta. De resterande 20 procent beror på minder felbeställningar och att det i perioder saknas Fairtrade-märkta bananer hos leverantören.

Sammanfattning

Den produktgrupp som inte har ökat något sedan förra ansökan är dock kaffet. Mjölby kommun köpte 2018 kaffe för cirka 420 000 kr. 18 procent av det kaffet är idag Fairtrade-märkt. Den nämnd som har ställt om inköpen till Fairtrade-kaffe sedan ansökan är främst Tekniska nämnden. Styrgruppen för Mjölby Fairtrade City anser att det är en rimlig målsättning att 80 procent av kaffet ska vara Fairtrade-märkt 2020 och förslår det därför som målsättning i Mjölby kommun nyansökan.

Merkostnaden inom nuvarande livsmedelsavtal, om allt kaffe som köps är Fairtrade-märkt motsvarar cirka 70 000 kr. Uppdelat per nämnd motsvarar det cirka 30 000 kr för utbildningsnämnden, cirka 30 000 kr för omsorgsnämnden och cirka 5000 kr för Kultur- och fritidsnämnden.
till protokollet

Beslutsunderlaget

Nyansökan Fairtrade City och förslag på mål till 2020, missiv 2019-03-18
Nyansökan Fairtrade City 2019
Bilaga till nyansökan Fairtrade City 2019

Beslut

1. Arbetsutskottet överlämnar ärendet till kommunstyrelsen för beslut

—

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen
Akten

Handläggare

Åsa Carlberg
Tfn 0142-850 88

Kommunstyrelsen

Nyansökan Fairtrade City och förslag på mål till 2020

Bakgrund

Mjölby kommun är diplomerad som en Fairtrade City. Vartannat år görs en nyansökan där det bl.a. redovisas vilka som ingår i styrgruppen, planerade aktiviteter, kommunens konsumtion samt en målsättning för hur kommunens inköp av Fairtrade ska öka de kommande två åren.

Mjölby kommun har varit diplomerad som en Fairtrade City sedan 2015. Mjölby kommun valde i ett första steg att fokusera på produktgrupperna kaffe, te och bananer då det är relativt enkla produktgrupper att överblicka och styra. Utvecklingen inom bananer har varit bra där cirka 80% av de bananer som Mjölby kommun köper är Fairtrade-märkta. De resterande 20% beror på minder felbeställningar och att det i perioder saknas Fairtrade-märkta bananer hos leverantören.

Sammanfattning

Produktgruppen kaffe har dock inte ökat något sedan förra ansökan. Mjölby kommun köpte 2018 kaffe för cirka 420 000 kr. Tekniska nämnden är den nämnd som i dagsläget ställt om större delen av sina kaffeinköp. Styrgruppen för Fairtrade City Mjölby anser att det är en rimlig målsättning att 80% av kaffet ska vara Fairtrade-märkt 2020 och föreslår det därför som målsättning i nyansökan.

Merkostnaden inom nuvarande livsmedelsavtal, om allt kaffe som köps är Fairtrade-märkt motsvarar cirka 70 000 kr. Uppdelat per nämnd motsvarar det cirka 30 000 kr för utbildningsnämnden, 30 000 för omsorgsnämnden och 5000 kr för kultur- och fritidsnämnden.

Beslutsunderlaget

Missiv 2019-03-18

Nyansökan Fairtrade City 2019

Bilaga till nyansökan Fairtrade City 2019

Kommunstyrelsens förvaltnings förslag till beslut

Missiv

Datum

2019-03-18

Diarienummer

KS/2019:117

1. Kommunstyrelsen beslutar att målsättningen i Mjölby kommuns nyansökan för Fairtrade City till att 80% av kaffet som kommunen köper ska vara Fairtrade-märkt 2020.
2. Kommunstyrelsen beslutar att kostnaden ryms inom ram för respektive nämnd.

—
Beslutet skickas till:
Samtliga nämnder

Kommunstyrelsens förvaltning

Dag Segrell
Kommundirektör

Stor Fairtrade City- förnyelseansökan 2019

Styrgruppens kontaktperson ansvarar för att förnyelseansökan skickas in. Skriv direkt i detta underlag samt i Excel-underlaget och maila därefter de två underlagen i originalversion senast sista februari 2019 till fairtradecity@fairtrade.se (OBS – inte PDF). Glöm inte att bifoga ev. övriga bilagor som upphandlingspolicy eller liknande.

Handläggningstiden är ca sex veckor.

Årets Fairtrade City 2018 kommer att utses bland dem som lämnar in stora ansökan i tid.

Ansökan om omdiplomering för följande kommun:

Mjölby kommun

1. Kommunens ansvar som offentlig förvaltning

Bakgrund: Kommunens politiker uppdrar åt kommunens upphandlare att ställa tillräckliga krav vid den offentliga upphandlingen på rättvist handlade produkter. Rättvist handlade produkter avser produkter som följer principerna för rättvis handel och ILO:s kärnkonventioner. Detta innebär att spjutspetskrav alternativt avancerade krav ska ställas eller att skrivningen "odlaren ska garantera en kostnadstäckande minimiersättning, premie på priset (påslag på världsmarknadspriset), långsiktiga handelsrelationer mellan producenten och importören samt förfinansiering" ska användas för att uppnå kraven för att bli godkänd vid den stora förnyelseansökan som sker vartannat år.

Det är upp till varje kommun att välja vilka produkter och hur ambitiös planen är för att öka antal och kvantitet. Krav för fortsatt diplomering är att konsumtionen av rättvist handlade produkter successivt ska öka, genom ökad andel konsumtion för en eller flera produkter alternativt att nya produkter väljs.

- **Kommunens offentliga konsumtion av rättvist handlade produkter för närvarande.**
Fyll i detta i Excel-filens flik 1 enligt exemplet nedan. Ange produkter i kommunens offentliga konsumtion som följer kraven för rättvist handlade produkter enligt definitionen ovan. Ange dels de produkter som redovisades i er förra stora förnyelseansökan och de dåvarande uppgifterna för konsumtion för respektive produkt under det årtal som uppgifterna avser. Ange därefter hur den nuvarande konsumtionen ser ut under det årtal som de senaste uppgifterna avser, t ex förra året. Komplettera med ytterligare produkter om så är fallet. Uppge volym (kg) eller värde (kr) samt procent av kommunens totala konsumtion.
- **Kommunens målsättning för ökad offentlig konsumtion av rättvist handlade produkter.**
Fyll i detta i Excel-filens flik 1 genom att under ett kommande årtal, förslagsvis två år efter årtalet för konsumtion eller annat årtal som passar kommunens målsättning, skriva kommunens målsättning för den offentliga konsumtionen av rättvist handlade produkter. Se exemplet nedan.

Typ av produkt (T ex. kaffe, te, socker, bananer, bomull, kakao...)	Mängd (Välj antingen volym eller värde, samma värde ni redovisade senast i den stora förnyelseansökan)			Andel i % av kommunens inköp (Andel rättvist handlat för respektive produkt)		
	Konsumtion		Mål	Konsumtion		Mål
	2016	2018	2020	2016	2018	2020
Kaffe	4 000 kg	10 000 kg	32 000kg	10%	25%	80%

Uppgifter ifyllda i orange är exempel. Vänligen fyll i egna årtal, produkter och siffror.

Verifiera beslut om målsättning genom en kort beskrivning nedan eller via bifogad bilaga.

Fyll i verifiering av målsättningen här:

Vi kommer under perioden 2019-2020 fokusera på att styra inom kaffet så att huvuddelen av kaffet som kommunen köper ska vara Fairtrade-märkt. Målsättningen kommer att vara att 80% av kaffet 2020 ska vara Fairtrade-märkt.

I övrigt har vi en kost-policy som säger att andelen Fairtrade kontinuerliga ska öka. Nämnderna gör handlingsplaner kring hur de ska arbeta för att uppnå detta.

- **Kommun-, stads- eller rådhusets offentliga konsumtion av rättvist handlade produkter.**

Redogör för kommun-, stads- eller rådhusets egen konsumtion av rättvist handlade produkter. Ange vilka rättvist handlade produkter som konsumeras, exempelvis kaffe, te, bananer och socker. Beskriv både eventuella arbetsplatser, vending-maskiner samt caféverksamhet i huset.

Kaffe, te, bananer, kakao, socker, choklad i caféverksamheten som utnyttjas av hela stadshuset.

- **Kommunens representanter i den gemensamma styrgruppen.**

Minst en tjänsteman samt en till tre politiskt tillsatta representanter utses. En av dessa utses som styrgruppens kontaktperson gentemot Fairtrade Sverige. Tjänsteman kommer ofta från kommunledningskontoret, miljöförvaltning, konsumentvägledning, inköps- eller näringslivsenhet, kommunikationsavdelning, eller liknande. Viktigt är att både politiker och tjänstemän medges tid för uppdraget. Dessa personer redovisas under punkt 2.

2. Styrgrupp för Fairtrade City

En rekommenderad storlek på styrgruppen är 7-12 personer. Styrgruppens sammansättning ska ha en bred samhällelig mångfald från:

- Näringslivet (butik, hotell, restaurang, café, servicestation eller liknande)
- CIVILSAMHÄLLET, t ex från [Föreningen för Fairtrade Sveriges medlemsorganisationer](#)
- Kommunrepresentanter (tjänsteman och politiker)

En av ledamöterna från kommunen utses som styrgruppens kontaktperson gentemot Fairtrade Sverige. Ytterligare en ledamot i styrgruppen utses som ordförande för styrgruppens möten och en tredje ledamot - gärna någon utanför kommunens organisation - utses som ambassadörskontakt. Om en av dessa tre ledamöter byts ut ska Fairtrade Sverige informeras löpande.

- **Uppdatera styrgruppslistan. Fyll i samtliga styrgruppsmedlemmars namn och uppgifter i Excel-filens flik 2¹**

Markera tydligt styrgruppens ordförande, styrgruppens kontaktperson gentemot Fairtrade Sverige och ambassadörskontakt. Exempel:

Namn	Uppdrag	Titel	Organisation/Företag	E-post	Telefon
	Styrgruppsordförande				
	Fairtrades kontakt				
	Ambassadörskontakt				

3. Utbud av rättvis handel-produkter

- **Fyll i Excel-filens flik 3.1 med eget önskat antal butiker i kommunen som säljer rättvis handel-produkter.**

Butikens namn bifogas enligt mallen. Med butik menas butiker som säljer rättvis handel-produkter så som dagligvaruhandeln, blomsterhandlare, apotek, servicestationer, kiosker, världsbutiker samt systembolag och butiker för kosmetik.

¹Personuppgifterna används av Fairtrade Sverige för att kunna hålla kontakt med, och sprida information till, styrgruppen. Kontaktuppgifter till styrgruppens kontaktperson delas publikt på Fairtrade Sveriges hemsida. Kontaktuppgifter till övriga styrgruppsmedlemmar delas inte vidare utan medgivande vid varje tillfälle.

- **Fyll i Excel-filens flik 3.2 med eget önskat antal serveringsställen som regelbundet säljer/serverar rättvis handel-produkter.**
Serveringsställets namn bifogas enligt mallen. Med serveringsställen menas serveringsställen som regelbundet säljer/serverar rättvis handel-produkter i café-format så som hotell, café, restaurang, kiosk, servicestation, församling, Fair Trade Café och idrottsförening.
- **Beskriv två samarbeten med minst en butik och minst ett serveringsställe sedan er senaste stora ansökan.**

Beskriv era samarbeten här:

I samband med Fairtrade-föreläsning samverkade vi med lokal kaffe och te-handel för att ta in olika lyx-varianter av kaffe och choklad som vi bjöd på under föreläsningen.

En stor inventering av matbutiken genomfördes 2018 av FN-föreningen som då var i kontakt med och besökte alla butiker och frågade om fairtrade-varor i sortimentet.

4. Fairtrade på jobbet

Fairtrade på jobbet är ett sätt att synliggöra rättvis handel på arbetsplatser.

Alla kommunala och privata arbetsplatser som fikar Fairtrade-märkt kaffe, te och socker² kan själva registrera sig på [Fairtrades hemsida](#). De hamnar då på en lista där över arbetsplatser som tar socialt ansvar i fikarummet och får ett diplom att sätta upp.

Styrgruppens uppdrag är att verka för att både de kommunala och privata arbetsplatserna uppfyller kriterierna och registrerar sig till *Fairtrade på jobbet*.

Arbetsplatsernas namn finns publikt på Fairtrades hemsida [här](#). Arbetsplatsernas namn, kontaktperson och e-post kan skickas till den lokala styrgruppen vid önskemål.

- **Redovisa nedan på vilket sätt styrgruppen har engagerat arbetsplatser att registrera sig i *Fairtrade på jobbet*.**

Vi har under perioden fokuserat på kommunala arbetsplatser och att prata om det och lyfta det i våra samverkansmöten där olika förvaltningar samlas. Det har inte lett till någon större förbättring och vi kommer därför att lägga i en större växel under kommande period. Andreaskyrkan har även arbetat med information mot andra församlingar och lyft kyrka för fairtrade och vikten av att man serverar Fairtrade-kaffe på både interna och externa fikastunder i kyrkans regi.

5. Lokalt informationsarbete

Styrgruppens ansvarar för att det samordnas och arrangeras minst 4 informationsinsatser kring rättvis handel och etisk konsumtion per år samt att dokumentera och redovisa dessa.

Informationsaktiviteterna planeras av styrgruppen, men kan t ex utföras av enskilda ledamöter i samverkan med ett lokalt ambassadörsnätverk eller inom den egna organisationen, företaget eller motsvarande. Minst en av aktiviteterna ska vara öppen och anordnas för kommunens medborgare.

²I specifika fall kan socker undantas och ersättas med en annan permanent Fairtrade-märkt produkt, t ex chokladpulver, honung eller bananer.

Var gärna aktiva under kommunens lokala utåtriktade event och Fairtrade Sveriges nationella kampanjer.

- **Genomförda aktiviteter 2017**

Fairtrade-kaffevagn på bakluckeloppis

FN-föreningen var plats och informerade om Fairtrade

Information och Fairtradekaffe och bananer på Huljedagen (öppet hus på återvinningscentralen)

FN-dagen

FN-föreningen bjöd på Fairtrade-fika och informerade om Fairtrade och globala målen

Framtagande av informationsmaterial

Vi tog fram material, flyers, roll-ups och infoblad om vart i Mjölby man kan handla och fika Fairtrade.

- **Genomförda aktiviteter 2018**

Inventering i matbutiker- FN-föreningen

FN-föreningen genomförde en inventering av Fairtrade-produkter i matbutiker i Mjölby kommun. Utveckling och varor sammanställdes och kommer att presenteras i info-material som tas fram under 2019.

Kampanjarbete för kyrka för Fairtrade i Mjölbys kyrkor- Andreaskyrkan

Andreaskyrkan har skickat information om kyrka för Fairtrade till fem församlingar i Mjölby kommun. Det väckte stort intresse och kommer att följas upp med en informationsträff under 2019.

Fairtrade-kampanj på Mjölby bakluckeloppis 5 maj

FN-föreningen var på plats och delade ut information och pratade Fairtrade med deltagarna.

Föreläsning Fairtrade- hållbar mat på ABF

Mjölby bjöd in företaget Smiling cashew som kom och höll en spännande och inspirerande föreläsning i ABFs lokaler.

- **Redogör för vilka fyra informationsinsatser som planeras för kommande 12-månadersperiod.**

Huljedagen 11 maj

Den 11 maj är det Huljedagen, öppet hus på Mjölby återvinningscentral med aktiviteter och information från kommunens olika förvaltningar. 11 maj sammanfaller med Fairtrade challenge och world fairtrade day. Så i samband med huljedagen kommer vi att bjuda på Fairtrade-kaffe och Fairtrade-bananer.

Kartläggning av Fairtrade-varor + ta fram strategi

Under året kommer förvaltningsvis statistik över Fairtrade-varor att tas fram för att kunna presentera för förvaltningarna och politiken. Därefter kommer en enklare strategi att tas fram för att visa hur utvecklingen framåt ska se ut.

Kampanj kyrka för Fairtrade

Andreaskyrkan påbörjade förra året en infokampanj riktat mot andra kyrkor i kommunen.

Intresset var stort och under 2019 kommer en informationsträff kring kyrka för Fairtrade att hållas för att försöka inspirera ytterligare.

Lyfta fram resultatet av inventeringen

Under 2018 genomförde FN-föreningen en inventering i butiker i Mjölby. I samband med om-diplomeringen kommer det att lyftas fram genom ett pressmeddelande, brev till butiker och genom att ta fram nytt och uppdaterat informationsmaterial om Mjölby Fairtrade City.

Informationstillfällen i gallerian

Kommunen har en lokal mitt i centrumgallerian. Vi planerar att ha ett informationstillfälle i gallerian för att lyfta fram vilka olika Fairtrade varor som finns.

- **Redogör för på vilket sätt ni under de senaste två åren har synliggjort och kommunicerat att kommunen är Fairtrade City-diplomerad.**

T ex via kommunens hemsida, eget framtaget informationsmaterial eller via sociala medier.

- Genom kommunens hemsida
- Information på kommunens Facebook-sida
- Framtagande av Beachflaggor och roll-ups att använda på events.
- FN-föreningen är drivande i det utåtriktade arbetet i Mjölby Fairtrade City och de lyfter på ett föredömligt sätt fram det vid evenemang och information i sin förening.

6. Administrativa uppgifter

- **Befolkningsmängd**

27 019 innevånare

- **Postadress till Fairtrade City**

Mottagare, avdelning, gata/postbox, postnummer, ort

Åsa Carlberg

Burensköldsgatan11

59580 Mjölby

- **För diplomeringsavgiften – fyll i de uppgifter som krävs för aktuell fakturering:**

Kommun: Mjölby kommun

Vid e-post, ange e-postadress: asa.carlberg@mjolby.se

Vid e-faktura, ange information här:

Vid pappersfaktura, ange fakturaadress:

Fakturascanning

KSF 215 B Box 348 Mjölby
Fakturan utställd till: Åsa Carlberg, Mjölby kommun
Er referens:
Referensnummer:
Ansvarsnummer:
Verksamhetsnummer:
Kontaktperson: Åsa Carlberg
Ev. övrig info som behöver stå på er faktura:

För information:

Avgiften för Fairtrade City-diplomeringen tas ut i samband med godkänd förnyelseansökan.

Fastställande av antal invånare sker utifrån SCB:s siffror:

1. Kommuner med färre än 10 000 invånare debiteras 5000 kronor per år.
2. Kommuner med 10 000 – 29 999 invånare debiteras 10 000 kronor per år.
3. Kommuner med 30 000 – 59 999 invånare debiteras 15 000 kronor per år.
4. Kommuner med 60 000 – 99 999 invånare debiteras 20 000 kronor per år.
5. Kommuner med fler än 100 000 invånare samt Fairtrade-diplomerade regioner debiteras 25 000 kronor per år.

Tack för er ansökan!

1. Kommunens offentliga konsumtion av rättvist handlade produkter. Räkna upp produkterna i kommunens offentliga konsumtion som följer kraven för diplomeringen. Uppge antingen volym (kg) eller värde (kr) samt procent av kommunens konsumtion. I kolumn B och E: uppgifterna om er konsumtion som redovisades i er förra stora förnyelseansökan eller nyansökan under det årtal som uppgifterna avser. Kolumn C och F: De senaste uppgifterna om er konsumtion t ex från förra året och det årtal som siffrorna avser. Kolumn D och G: Ange målsättning för konsumtionen för valt år.

Typ av produkt (T ex. kaffe, te, socker, bananer, bomull, kakao...)	Mängd (Välj antingen volym eller värde, samma värde ni redovisade senast i den stora förnyelseansökan)			Andel i % av kommunens inköp (Andel rättvist handlat för respektive produkt)		
	Totalinköp	FT 2016	Totalinköp	FT 2018	2020	2016
Kaffe	283557	49986	416371	73150		18%
te	22810	1102	21070	2 163		10%
bananer	191909	130617	238740	195 242		71%
kakao	3237	1718	8591	8442		53%
rörsocker	942	347	2030	466		36%
vitpeppar	5697	576	6384	2372		10%
svartpeppar	13903	6756	21311	180		48%
	522055	191102	714497	282 015		36%

Uppgifter ifyllda i orange är exempel. Vänligen fyll i egna årtal, produkter och siffror.

2018	2020
18%	80%
10%	
82%	
98%	
22%	
37%	
1%	
39%	75%

2. Styrgrupp för Fairtrade City. Fyll i samtliga styrgruppsmedlemmars namn och ma
 Markera tydligt de tre olika personerna som har uppdrag som styrgruppens ord
 kontaktperson gentemot Fairtrade Sverige samt ambassadörsk

Namn	Uppdrag	Titel	Organisation/Företag
Kristina Post	Styrgruppsordförande		FN-föreningen
Åsa Carlberg	Fairtrades kontakt	Hållbarhetsstrateg	Mjölby kommun
Indira Dugic	Ambassadörskontakt		
Danne Ljungvall			Cityföreningen
Kim Classon		Kostekonom	Mjölby kommun
Christoffer Sjögren		Förtroendevald	Mjölby kommun
Marcus Ardell	Butikschef		Lidl

Mailadresser i Excel-filens flik 2.
Utförande, styrgruppens
kontakt.

E-post	Telefon
kristina.musik@gmail.com	0730-58 17 44
asa.carlberg2@mjolby.se	0142-85088
indira.dugic@abf.se	070-2420274
info@mjolbycity.se	070-33 99 311
kim.classon@mjolby.se	0142-85 796
Christoffer.Sjogren@mjolby.se	0142-854 81
marcusardell@yahoo.se	08-55 55 62 00

3.2 Eget valt antal hotell, restauranger, caféer, servicestationer samt föreningar som regelbunde

Serveringens namn	Kontaktperson
Skänninge stadshotell	Christina Landoff
Järnvägscaféet i Mjölby	Eva Dahlquist
Väderstad centralkonditori	Hans Thomas Roger Schwenke
Abackens trädgårdscafé	Lotta Helméus-Nyman
Lundbybadets kafeteria	Marie Ljung

st säljer Fairtrade-märkta produkter.

E-post
marknad@venuehotels.se
kontakt@mjolbyjarnvagscafe.se
kondisbagarn@lokalpost.se
info@albacken.net
Marie.Ljung@mjolby.se